

ועד ממרן המשגיח שליט"א

הכנה ל'זמן קיץ' הבעל"ט

[נמסר בשידור חי לתלמידיו בער"ח אייר תש"פ]

הדרך להתמודד במצבנו הוא ע"י 'כח הציור' שהשתמשו בו אבותינו

בלוד' בפולניא, לפני מלחמת העולם השנייה היה את אחת הישיבות החשובות ביותר - 'תורת חסד'. התלמידים של הישיבה היו הבכירים של ישיבת 'מיר' בפולניא, שם בישיבה לימד הסבא של אשתי הגאון רבי דוד צבי זילברשטיין זצ"ל מגדולי תלמידי סלבודקא, והוא מסר לי: שהחפץ חיים ז"ל היה מגיע פעם בשנה ללוד' לטובת ישיבת ראדין. ובאחד הפעמים שהגיע הוא דיבר בישיבה. ושאל הח"ח: הרי אנחנו יודעים שבמפרשי התורה מי שיש לו מקום בולט ביותר הוא הגאון ר' עקיבא איגר, שכל מילה שלו וכל סברא שלו זה חזק כברזל, לא מצינו דבר כזה בכל המפרשים. ובמיר היו אומרים בדרך צחות: מה 'המעלה' של הגאון רבי עקיבא איגר? שהוא יכול לתרץ קושייה של הגר"א! ושאל הח"ח איך הוא זכה לכזאת גדלות נדירה בהבנה, בכל מה שקשור ללימוד. איך זוכים לזה?! אמר הח"ח, שבדור של הגר"א הרי התחילה ההשכלה הארוכה. וכדי להסביר את דבריו הביא דוגמא: חתונה, מזמינים 500 אורחים, ומכינים להם אוכל. אם כולם באים - כל אחד מקבל את המנה שלו. אם לא כולם באים - אז יש כמה מנות מיותרות, ואם בכלל לא באים - אז כל אחד יכול לזכות בהרבה הרבה מנות, מה שבדרך כלל היה זוכה רק למנה אחת. וכך ביאר: **כי בזמנו של הגאון רבי עקיבא איגר - התחילה ההשכלה, ולכן 'הרבה מנות' נשארו ריקות, וכל אחד חטף ואכל מנות על מנות!! ר' עקיבא איגר בא ולקח את כל ה'מתנות היתרות'.. הוא למד את התורה של הדור. כי "בשמים נותנים לא מחזירים".** היה הרבה תורה והגר"א למד את כל התורה, ממילא הגיע להיות כזה גאון.

לכן אני אומר אותו הדבר אחרי תקופה של 'קורונה', שלא עלינו היו הרבה מקומות ריקים - היה הרבה חיסרון בתורה, אז הרי אנחנו יכולים לזכות לתורה פי שניים פי שלש ופי ארבע. רק מה, איך עושים את זה? כל אחד מחכה, מצפה לדברי עידוד, מה אנחנו נעשה?

נתחיל עם הארה קטנה, שלדעתי חשוב מאוד לדעת אותה. בפרשה שקראנו בשבת כתוב על מצורע: "נגע צרעת כי תהיה באדם והובא אל הכהן". ובפסוק אחר: "זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן" - בין בימי טומאתו ובין בימי טהרתו, צריך האדם לבוא אל הכהן. בלי הכהן אין טומאה וגם אין טהרה. אך גם בשני הפסוקים כתוב - "והובא אל הכהן", לא כתוב - "ובא אל הכהן", מה זה 'והובא'? בעל כורחו, 'מען שלעפ"ט עה"ס' - סוחבים אותו לבוא לכהן. אז אני שואל: מילא לטומאה, אף אחד לא רוצה להיות טמא רח"ל אז צריך "והובא" - מביאים אותו בעל כורחו. אבל מה שאני לא מבין, איך גם "ביום טהרתו" כתוב בפסוק "והובא אל הכהן", הרי להיות טהור ולחזור לאוכלוסייה ולבית, מי לא רוצה, האם צריך לסחוב אותו?! ולמה כתבה התורה 'ביום טהרתו' - "והובא אל הכהן"? לכן נראה הדבר, שמכאן אנו רואים מהו כוחו של ה'הרגל'. כי האדם מתרגל, ואז טוב לו. - המצורע הזה יושב בחוץ עם כל המצורעים עם כל הטמאים, כל הלכלוך, כל הבוץ. ובכל זאת הוא מתרגל למצב, טוב לו, צריכים 'לסחוב' אותו, הוא כבר מרגיש נוח שם, באיזו פינה ובאיזה מקום, עם כל המצורעים. וכך זה של 'הרגל' צריך תמיד גם לעורר את האדם, להעצים אותו - להתעורר ולא להיות אחד שחי את האתמול.

אמא שלי ע"ה שהיתה צדקת גדולה ואישה גדולה מאוד, היתה ילידת ראדין ונכדתו של ראש הישיבה ר' משה לונדינסקי ופעם בחודש זכתה גם לסעוד על שולחנו של החפץ חיים. והיא סיפרה לי על עצמה: שאחרי שהגיעו עם ישיבת מיר משנחאי לניו יורק, אחרי היותם בשנחאי חמש שנים. שהמצב שם היה תת אנושי. מחלות. מי רצה בכלל להיות שם. ובכל זאת, סיפרה לי אימי ע"ה שאחרי שהגיעו סוף סוף לאמריקה, היא עדיין "התגעגעה לשנחאי" - כי אדם מתרגל למצב, קשה לו להתנתק ממנו. ולכן 'והובא אל הכהן'.

אנחנו חוזרים מ'ההרגל של בין הזמנים' של האיטיות, של הבידוד, זה לא פשוט. אז איך בכל זאת אנחנו נוכל
לנצל את הזמן הזה שעובר עלינו, לשטייגען לעלייה ולחיפוש דרכים?

הייתי רוצה להקריא לפניכם קטע שמובא ב'מכתב מאליהו' - בשם רש"י מקלם שהיה תלמיד של ר' ישראל
מסלנט, והוא שאל כך: "במה השיגו האבות הקדושים וכל גדולי העולם את מדרגתם - איך הם הגיעו
למדרגה שלהם, במה היה כוחם יפה מכוחנו? והשיב, שהם ידעו את הכח האדיר שב'ציורי הלב', והנה היצר
הרע יודע היטב את יסוד זה וכל מלחמתו היתה תמיד ע"י ציורים ודמיונות שבהם היה לוכד אותנו ברשתו,
לא נוכל להלחם נגדו כי אם בנשקו דהיינו להרבות ציורים לצד הקדושה כנ"ל". כך הצדיקים, החזיקו את
'כח הציור' - של גדולי ישראל, של לימוד התורה, של גן עדן, וככה הם ניצחו. 'כח הציור' לא ח"ו בצד הרע.
אלא מן הצד הטוב, 'ציור' זה, היה לפנייהם תמיד - את הקדושה, ואת העונג שזה פני דור.

אחי שלמד אצל ר' לייב מאלין אמר לי, שר' לייב סיפר לו: שהרב מבריסק היה לומד בחדרו 'קדשים', ופעם
באמצע הלימוד התחיל לנגן לעצמו את השיר המפורסם, 'קל בקודש חזיתך' - כי הוא הרגיש שהוא 'בעזרה'
הוא לא ליד הגמרא. הוא ממש 'בעזרה' ולכן צריך להיות 'קל בקודש חזיתך'. ככה הם הגיעו למה שהגיעו,
הם הרגישו שהם לא פה, הם 'בעזרה' במקום אחר לגמרי.

וסיפר לי אחד מתלמידי פונוביז ששאל פעם את הרב דסלר, [שהיה משגיח בפונוביז] אך גם משגיח
בגייטסעדה] האם זה לא מפריע לו לנסוע פעם בחודש לגייטסעדה להגיד שמועס? ואמר לו הרב דסלר בזה
הלשון: "תאמין לי שכשאני נוסע במטוס מהארץ לגייטסעדה, כשאני יושב במטוס - אני יושב בבית מדרש של
פונוביז, זהו אותו דבר עבורי! שום דבר לא קרה! בכוחו של אחד מגדולי ישראל, צדיק הדור, להרגיש
במטוס כמו שהוא יושב בבית מדרש, אין הבדל.

**כן מוטל גם עלינו שצריכים אנו להרגיש אפילו בבית - שנמצאים אנחנו ממש בתוך 'בית מדרש'
סואן וסוער בריתחא דאורייתא. עם כל ה'ברען' - זה מה שאנחנו צריכים להרגיש. אמנם אנחנו לא
שם בבית מדרש לעת אתה, אבל בנתיים עלינו לחיות ולהרגיש את זה.**

חז"ל בסוטה (דף ג:) אומרים לנו - "ואמר רב חסדא, בתחילה קודם שחטאו ישראל היתה שכינה שורה עם
כל אחד ואחד שנאמר 'כי ה' אלוך' מתהלך בקרב מחניך' עכ"ל. שלפני החטא היתה השכינה שורה אצל כל
אחד ואחד, ומפרש רש"י, "עם כל אחד ואחד - בביתו". לא כתוב 'בליבו', אלא 'בביתו' - בבית שלו, היתה
השכינה שורה. שם היה הקב"ה 'מתהלך בקרב מחניך'. אבל כיון שחטאו - נסתלקה שכינה מהם. אך לפני
החטא, 'הר הבית' היה - 'מקום השכינה', ו'בית המקדש' היה 'בבית'!

אני תמיד מזכיר את הדברים של הרב מרישא - ר' אהרון לוין, שאמנם אמר זאת בדרך דרוש, אבל הדברים
נפלאים, וכך אמר: כשאתה נכנס לבית של אינו יהודי או לאחד שמתנהג ככה, מה אתה רואה?! טלוויזיה, כל
המדיה של היום - נדמה לך לרגע שנכנסת לבית של 'בידור'. לעומת זאת כשאתה נכנס לבית של אברהם,
של יהודי חרד, מה אתה רואה? תשמישי קדושה, תמונות של גדולי הדור, ספרייה - אתה רואה רק דברים
קדושים! נדמה לך לרגע שנכנסת לבית כנסת! אז הוא אמר בדרך דרוש, "כי ביתי - בית תפילה יקרא לכל
העמים" - כל העמים רואים את הבית היהודי, כי'בית תפילה'!! וזה באמת מה שהיה לפני החטא, שהיתה
השכינה שורה אצל כל אחד ואחד - בביתו!! הבית היה מקום בית המקדש. הבית היה מקום השראת
השכינה "כי ביתי - בית תפילה יקרא לכל העמים".

אנחנו עדיין נמצאים בבית לעת עתה, ואנחנו חייבים להפוך את הדברים למה שהיה 'קודם החטא'. להפוך
את הבית לבית המקדש, לכולל, לישיבה, עם כל ה'ברען'. עם חברות, אין הרבה.. אבל עם מי?! - אתה,
החבורתך, החבר, הבן, השכן - הוא החבורתך שלך! הוא הישיבה שלך! ישיבה של שני אנשים.. אבל זה
ישיבה. צריכים להתרגל ל'ציור' על צד הקדושה - כח הציור איננו עושה יש מאין כי זה כבר 'דמיון' אלא
כח זה של ציור הוא לקחת את ה'אמת' שהאדם מתעלם ממנה ולצייר זאת באופן חי עד שציור זה יעמוד מול
האדם באופן חי ויזרז אותו, ועל האדם לדעת שהאמת היא שביטוי של האדם הוא לא פחות מ'בית תפילה'
אין זה דמיון אלא היא אמת גמורה. במה היה כוחם של האבות הקדושים? בכך שהם ציירו גן עדן, הם
ציירו שהקב"ה משמש אותם. וגם אנחנו עלינו לדעת שהשכינה היא בתוך הבית ועלינו להפוך את זה לציור
מוחשי, אמנם יש לנו שולחן אחד... אבל, אתה ואתה - ועוד אתה. אנחנו בתוך 'בית המקדש' - בתוך מקום
של 'השראת שכינה', ובעזרת ה' נהפוך את ליבנו את בתינו ואת כל מה שמסביב. וכך ע"י זה נצליח גם להפטר

מהציורים הרעים והלא טובים שמשתללים ברחוב. ע"י עשיית 'ציורי קודש' והפיכת הבית ל'בית המקדש' כי השכינה שורה אצל כל אחד ואחד. וכפי שאומר רש"י, "בביתו". הבית הזה הפך להיות ה'בית המקדש'. לצערנו איבדנו את זה, אבל גם החזרנו את זה.. הקב"ה החזיר לנו. כן רוצה לא רוצה.... אנחנו הופכים את הבית שלנו למקום של תפילה למקום של לימוד. אין בנתיים הרבה.. כולל של אחד, שניים, אבל זה 'כולל'! זה מקום של תפילה, זה מקום שכל אחד ואחד יכול להתעלות, במוסר, ובידיעת עצמו.

וזה כפי שאמרנו בשמועס לפני ליל הסדר, שבגמרא בפסחים {קטז.} מובא: "ת"ר חכם בנו שואלו, ואם אינו חכם אשתו שואלתו, ואם לאו - הוא שואל לעצמו. לא כתוב 'הוא שואל בעצמו' אלא הוא שואל 'לעצמו' - זאת אומרת שייתכן שהוא שואל לעצמו!! וזאת כפי שסיפר לי הרב שלי שלימדני תורה - הוא למד בקלצק אצל ר' אהרון קוטלר, והוא פעם שמע את ר' אהרון לומד עם משהו בחדר, צועק עליו, מתחנן, ריתחא דאורייתא!! אחרי כמה שעות הוא היה מאוד סקרן לדעת עם מי לומד הראש ישיבה, חיכה חיכה עד שמישהו יצא מהחדר. וראה שרק ר' אהרון בעצמו יצא, ולא יותר מזה.. כי איתו למד ר' אהרון שעות ארוכות - עם 'עצמו'! שמע, ולמד, שאל, והתרגז. אני מספר לכם דבר שהרבי' שלי שלמד אצלו סיפר לי את זה. ר' אהרון היה מסוגל ללמוד עם 'עצמו' - 'שואל לעצמו'. וזה אנחנו חייבים לעשות - לפתח את 'ציורי הלב' של הקדושה, ובמה ניצחו אבותינו? אומר הרב דסלר הם החשיבו מה זה 'ציורי הלב'. וגם אנחנו נלך בעקבותיהם ונצייר שאיתנו נמצא השכינה, כלל ישראל, ובית המקדש. ובעזרת ה' נהפוך את הימים האלו שבהם היינו צריכים להשאר בבית - לברכה, ולבניית בית המקדש הפנימי שהוא: בבית. וכלשון רש"י בסוטה "בביתו".

יה"ר שבאמת נזכה לזה, שהזמן הזה הבא עלינו לטובה יהיה רק היכי תימצא להתעלות, של ידיעת והכרת עצמנו, ונכיר את מי שהגמרא בפסחים אומרת עליו "הוא שואל לעצמו" מי הוא ה'עצמו' הזה? האיש הזה שהרבה שנים מתחבא ממך! תסתכל בראי ותראה, הוא אותו האיש שאתה לא מכיר עדיין. תכיר אותו, תבנה אותו, 'רייד אין מיטעם אין לערנען' - תדבר איתו בלימוד!! ואז תראה ותשיג איזה נכס יש לך, איזה חברותא, איזה ישיבה יש בתוכך, בבית. וכפי שאמר רש"י 'שכינה אצל כל אחד ואחד' - "בבית". יה"ר שהחודש הזה הבא עלינו לטובה יהיה חודש של עלייה, חודש של הכרת עצמכם, וחודש של שטייגען. 'ריינעין לרנען אין אברען' - ללמוד עם אש! אפשר לעשות את זה, זה תלוי בנו! 'ציורי הלב' זה היה הכח של האבות הקדושים.

"יהי חלקנו עמהם"!!

